

Aan het dagelijks bestuur en de directie van de
gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst
Drenthe
T.a.v. mevrouw M. Heidekamp-Prins, directeur
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum: 4 november 2021
Kenmerk: 2021.419
Onderwerp: Managementletter interim-controle 2021

Geachte mevrouw Heidekamp,

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (hierna: RUD) is bevoegd om een accountant aan te wijzen voor de controle op de jaarrekening. Deze opdracht is door het algemeen bestuur aan ons verstrekt en voor 2021 bevestigd door ondertekening van de opdrachtbevestiging van 31 augustus 2021. Deze opdrachtbevestiging gaat in op een aantal formele aspecten in relatie tot onze opdracht en de communicatie daarover, inclusief de afgrenzing van de verantwoordelijkheden. Uiteraard geven wij graag invulling aan deze opdracht. Evenals voorgaande jaren voeren we de controle uit in twee fasen, een interim-controle die is uitgevoerd in oktober en de eindejaarscontrole die zal plaatsvinden in het voorjaar van 2022, na het gereed komen van de concept jaarstukken.

De interim-controle heeft een belangrijke functie in de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. In een interim-controle richten wij ons op de interne beheersing binnen de voor de jaarrekening relevante processen. Wij onderzoeken of deze processen zodanig zijn ingericht en werken, dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Dat doen wij door middel van een mix aan werkzaamheden, interviews, procesoverstijgende controles zoals het rechtenbeheer en de borging van dataveiligheid, beoordelen van de werking van interne beheersmaatregelen en gegevensgerichte detailcontroles (bijvoorbeeld controles op personeelsdossiers, inkoopfacturen en aanbestedingsprocedures).

We bieden ook ruimte aan het algemeen bestuur (via de auditcommissie) om specifieke aandachtspunten aan te geven. Daar hebben we met elkaar over gesproken in de vergadering van de auditcommissie van 20 september 2021. Vooralsnog heeft de auditcommissie geen specifieke aandachtspunten benoemd. Mochten er alsnog aandachtspunten opkomen dan zullen wij daar aandacht aan geven bij de controle op de jaarstukken er in ons accountantsverslag over rapporteren.

Deze managementletter is het sluitstuk van onze interim-controle en gaat in op onze werkzaamheden, de bevindingen en de adviezen naar aanleiding van onze werkzaamheden. Een concept van deze managementletter is op 2 november 2021 besproken met de organisatie.

De managementletter brengen we uit aan het dagelijks bestuur en de directie maar het is binnen de RUD gebruikelijk dat de bevindingen ook met de auditcommissie worden besproken.

In deze managementletter lichten we toe welke werkzaamheden we hebben uitgevoerd en wat onze bevindingen en adviezen zijn.

De indeling van deze managementletter is als volgt:

1. Samenvatting interim-controle 2021
2. Controleproces 2021
3. Actuele ontwikkelingen
4. Procesbevindingen
5. Ontwikkelingen op het gebied van rechtmatigheid en verslaggeving
6. Overige aandachtspunten
7. Afsluiting

Wij danken de medewerkers van de RUD voor de professionele en plezierige samenwerking. Deze managementletter is mede bedoeld om een bijdrage te leveren aan uw interne beheersing en bedrijfsvoering en uw bestuurlijke verantwoordingsproces.

1. SAMENVATTING INTERIM-CONTROLE 2021

Onderwerp	Bevindingen
Inrichting van de interne beheersing	Gedurende onze interim-controle hebben we vastgesteld dat de gemaakte procedureafspraken in opzet voldoen aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. Verschillende controlehandelingen die wel degelijk in de processen plaatsvinden worden echter niet altijd vastgelegd en zijn dus niet altijd voor ons zichtbaar en toetsbaar. Dat betreft bijvoorbeeld de zichtbare toetsing van memoriaalboekingen, of de zichtbare vaststelling van de prestatielevering bij accordering van facturen. De organisatie onderschrijft onze waarnemingen en onderkent het belang van controle en de zichtbare vastlegging daarvan.
Inkoop en aanbesteden	Mede vanwege de substantiële inhuur door de RUD blijft er een zeker risico op stapeling van transacties. Daarom zijn spendanalyses achteraf van belang om te kunnen vaststellen of er sprake is geweest van afwijking van de geldende aanbestedingsregels. Wij zullen bij de jaarrekeningcontrole de interne analyses over het gehele boekjaar beoordelen.
Opbrengst verantwoording	Onze controles ten aanzien van het onderwerp opbrengstenverantwoording leiden niet tot afwijkingen of onzekerheden.
Sturen op fraudepreventie en integriteit	De RUD heeft de nodige aandacht voor de risico's op het gebied van fraude en integriteit. Er zijn diverse instrumenten om deze risico's te beheersen, zoals een gedragscode, een actuele frauderisicoanalyse, maar er is ook verhoogde alertheid en bewustzijn in de organisatie doordat het onderwerp bespreekbaar is en besproken wordt in de verschillende gremia binnen de organisatie.
IT-omgeving	De ontwikkelingen gaan onverminderd snel en het thuiswerken geeft daaraan een extra dimensie. Wij hebben geen signalen van acute risico's op IT-gebied die onmiddellijk aandacht behoeven. Wel is het goed om de verschillende beleidsdocumenten die zijn overgenomen van de gemeente Emmen en nu een horizon hebben tot en met 2020, te actualiseren naar de huidige omstandigheden en inzichten.
Aandachtspunt auditcommissie	De auditcommissie heeft voor deze interim-controle geen aandachtspunten meegegeven.

2. CONTROLEPROCES 2021

De wijze waarop we met elkaar het controleproces invullen is niet heel anders dan voorgaande jaren. Net als toen bestaat het controleproces in de basis uit de fasen “Interim-controle” en “Jaarrekeningcontrole”. De interim-controle leidt tot een managementletter en na afsluiting van de jaarrekeningcontrole geven wij onze controleverklaring af en ontvangt u ons accountantsverslag. In de opdrachtbevestiging van 31 augustus 2021 zijn de belangrijkste voorwaarden, de rollen en verantwoordelijkheden over en weer en de fasering van het controleproces beschreven. De accountantscontrole is één van de instrumenten die het bestuur en het management van de RUD ondersteunen.

De controle van de jaarstukken van een gemeenschappelijke regeling zoals de RUD bevat op grond van wettelijke regels, uw eigen controleprotocol en de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) van onze beroepsorganisatie NBA in hoge mate voorgeschreven aandachtsgebieden en werkzaamheden. U bent inmiddels van ons gewend dat wij in het lopende boekjaar de interim-controle uitvoeren en ons daarbij richten op de wijze waarop processen zijn ingericht, risico's zijn geïdentificeerd en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de opzet en de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Daarnaast voeren wij deelwaarnemingen uit op bijvoorbeeld inkopen en personeelskosten, mede om de controledruk rond de controle op de concept jaarrekening te spreiden.

Wij hebben tijdens de interim-controle 2021 onder meer de (ontwikkelingen in de) volgende onderwerpen en processen onderzocht.

- Opmvolging adviezen en aanbevelingen 2020.
- Procesinrichting en verbijzonderde interne controle.
- Tussentijdse informatievoorziening.
- Personeel en salarissen: de juiste, tijdige en volledige verwerking van personeelsmutaties, invulling werkkostenregeling.
- Inkopen en aanbesteden: functiescheidingen in het inkoopproces, inkoopbevoegdheden en naleving aanbestedingsbeleid.
- Factuurafhandeling: factuurverwerking en –autorisaties en vaststellen prestatielevering.
- Opbrengsten: beheersing en opbrengstverantwoording van relevante opbrengststromen.
- Urenregistratie; juistheid van de registratie.
- IT: beheer en beveiliging van de geautomatiseerde omgeving.
- Rechtmatigheid en naleving van formele kaders.

Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit onze interim-controle rapporteren wij u in deze managementletter. In hoofdstuk 3 gaan we in op een aantal actuele ontwikkelingen en in hoofdstuk 4 behandelen wij de diverse processen die tijdens de interim-controle zijn onderzocht. Hoofdstuk 5 biedt ruimte voor de aandachtspunten van de auditcommissie en in hoofdstuk 6 vindt u de overige aandachtspunten naar aanleiding van onze interim-controle. Daar waar nodig, zullen wij praktische adviezen geven ter verbetering van het betreffende proces. We gaan daarbij ook in op het referentiekader, onze waarnemingen en onze bevindingen.

3. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

3.1. COVID-19

Op velerlei manieren heeft corona nog altijd een blijvende impact. Hoewel het kabinet besloot dat er per 25 september 2021 genoeg mensen zijn gevaccineerd om de coronamaatregelen te versoepelen en de 1,5 meter regel werd afgeschaft, worden werkprocessen nog steeds geheel of gedeeltelijk op afstand uitgevoerd. En er bestaat altijd de kans dat maatregelen weer worden aangescherpt op basis van ontwikkelingen in aantallen besmettingen en de bezetting in de ziekenhuizen.

Thuiswerken, digitaal overleg of digitale vergaderingen zijn een nieuwe en blijvende realiteit geworden. Uw medewerkers werken deels vanuit de kantoorlocatie, deels buiten de deur, maar ook vanuit huis als de werkzaamheden dat toelaten. Dat vraagt veel aanpassingsvermogen van medewerkers en leidinggevenden in het in stand houden dan wel ontwikkelen van de juiste cultuur, betrokkenheid en checks and balances in de werkprocessen, maar ook in de werk-privé-balans. Bewustwording van nieuwe vormen van informatiebeveiligingsrisico's is blijvend relevant, bijvoorbeeld omdat medewerkers bij thuiswerken mogelijk niet altijd stilstaan bij gevolgen van het niet juist handelen conform de AVG.

Gelet op de impact van corona op de begroting zien wij tot op heden voor de RUD op dit moment geen grote uitdagingen ontstaan. De discussie met deelnemers over aard en omvang van dienstverlening en het verrekenmodel is meer algemeen gekoppeld aan het takenpakket van de RUD en heeft minder te maken met Covid.

3.2 Ontwikkelingen binnen de RUD

De afgelopen jaren heeft u stapsgewijs de processen in de organisatie verbeterd. De organisatie is in financieel administratieve zin in control gebracht en dat ook over 2021 gebleven. Hoewel op het gebied van administratie en IT er gebruik wordt gemaakt van de diensten van de provincie Drenthe en de gemeente Emmen, hebben we gezien dat de RUD de afgelopen jaren de regie steeds steviger in eigen hand heeft genomen. Daardoor is de organisatie in staat tijdig betrouwbare verantwoordingsinformatie op te stellen.

In prospectief opzicht blijkt het mede door bijvoorbeeld ontwikkelingen rondom de omgevingswet (steeds vertraging in de invoering ervan die leiden tot onzekerheden) en de discussies rondom de deelnemersbijdragen lastiger om tijdig de stukken vast te stellen. Dat heeft er toe geleid dat de begroting 2022 niet in juli 2021 is vastgesteld, maar is verschoven naar het najaar. Daarbij is al direct aangegeven dat er begin 2022 nog een begrotingswijziging zal volgen.

Ten aanzien van het onderwerp rechtmatigheidsverantwoording lijkt er na lang wachten inmiddels sprake van duidelijkheid. De rechtmatigheidsverantwoording zal, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, van kracht worden met ingang van 2022. Dus is het met ingang van 2022 niet meer de accountant die het oordeel uitspreekt over de financiële rechtmatigheid, maar legt het dagelijks bestuur zelf in de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording af. In de paragraaf Bedrijfsvoering geeft ze daarvoor de onderbouwing. Dat vraagt om een adequate control- en controlestructuur, naast het definiëren van een normenkader en de verantwoordingsgrenzen. De organisatie is al bezig met de voorbereidingen en er wordt over nagedacht om mede in dit verband de interne controle, die nu nog wordt ingehuurd van de provincie Drenthe, in eigen huis te halen.

Mits goed en onafhankelijk gepositioneerd komt de interne controle daarmee dichterbij de processen en dat is een goede ontwikkeling.

4. PROCESBEVINDINGEN

4.1 Opvolging adviezen en aanbevelingen 2020

De adviezen en opmerkingen die we in onze rapportages hebben gemaakt worden voortvarend opgepakt. We hebben in onze procescontroles de verbetermaatregelen mede in de controle betrokken. Waar nodig gaan wij daar in het vervolg van deze managementletter nog nader op in.

4.2 Afspraken dienstverlening

Bij de start van de RUD Drenthe zijn er op diverse vlakken afspraken gemaakt met zowel de Provincie Drenthe alsook de gemeente Emmen voor verschillende onderdelen van dienstverlening. Door de tijd heen zien we dat er een verschuiving is van de activiteiten zoals die in de overeenkomsten zijn benoemd. Activiteiten zijn overgegaan van de Provincie naar de gemeente of zijn door de RUD zelf opgepakt. Dat laatste passend bij een organisatie in ontwikkeling. De overeenkomsten waarin de afspraken zijn vastgelegd zijn formeel afgelopen per 31 december 2020. Voor de onderdelen huisvesting en facilitair is er een nieuwe overeenkomst opgesteld, nog niet door alle betrokkenen ondertekend en daarmee nog niet geformaliseerd, maar er wordt dienovereenkomstig gehandeld. Inmiddels is de koepelovereenkomst ingaande 1 januari 2022 door alle partijen ondertekend. Daarnaast ligt het verzoek voor om het onderdeel ICT- en overige dienstverlening onder te brengen in een separate overeenkomst hetgeen op moment van interim-controle nog als “work in progress” gezien moet worden. Daarmee lijkt het formele kader voor het beoordelen van deze lasten er op onderdelen nog niet helemaal te zijn.

4.3 Tussentijdse informatievoorziening

Wij verwachten ten aanzien van de tussentijdse informatievoorziening dat de organisatie het bestuur adequaat informeert over essentiële wijzigingen in beleid, de behaalde inhoudelijke resultaten en veranderingen in verwachte baten en lasten in het boekjaar. Ook een vooruitblik voor het jaar als geheel en eventuele structurele ontwikkelingen horen daarin een plaats te hebben. In de huidige omstandigheden hoort ook een weergave van de effecten van de COVID-19 pandemie daar bij.

Wij hebben de concept Najaarsrapportage over de periode tot en met augustus 2021 ontvangen en met belangstelling gelezen. Deze rapportage biedt inzicht in de inhoudelijke en financiële prestaties over de periode 1 januari tot en met 31 augustus 2021, waarbij er wordt gerapporteerd over de voortgang ten opzichte van het Jaarprogramma 2021 met een doorkijk naar het verwachte resultaat over 2021.

Ten opzichte van voorgaande jaren is de opzet van de rapportage gewijzigd om een beter overzicht te geven van hetgeen gerealiseerd is en hetgeen aandacht behoeft (risico's). Het laat ook zien dat het grootste kapitaalgoed van de organisatie, de mens, piept en kraakt. Hoewel de frequentie van het ziekmelden laag is, is het verzuimpercentage als hoog te bestempelen. Ook wordt de werkdruk als hoog ervaren, daarbij geeft een krappe arbeidsmarkt niet direct het gewenste licht aan het eind van de tunnel. Met deze rapportages wordt er op adequate wijze tussentijds gerapporteerd aan het bestuur en de deelnemers.

4.4 Personeel en salarissen

De verwachting is dat er geborgd is in de organisatie dat er uitsluitend geautoriseerde mutaties in de personeels- en salarisadministratie worden doorgevoerd en dat het vier-ogen principe van toepassing is op de verwerking van de mutaties.

Een belangrijke beheersingsmaatregel bij de RUD is dat personele mutaties (aanstelling, ontslag, inschaling) geautoriseerd worden door de directeur en een enkele keer door de voorzitter. Verder verwachten we dat maandelijks controles plaatsvinden op afwijkende betalingen, op de juiste omrekening van bruto naar netto en dat de personeelsdossiers de voorgeschreven en afgesproken documenten bevatten.

Bij onze controles op deze personele mutaties en de inhoud van de personeelsdossiers hebben we geen afwijkingen aangetroffen met effecten op de salarispost. Wel hebben we in een tweetal dossiers gezien dat bij de afrekening een teveel aan verlofuren is uitbetaald, dit als gevolg van het niet tijdig registreren van de uren. Niet alleen voor de eindafrekening met de medewerkers, maar ook voor het bewaken van de projecten en realisatie in het algemeen is het van belang dat de realisatie van de (productieve) uren tijdig wordt verwerkt. Enerzijds in relatie tot de in het jaarplan opgenomen projecten en de voortgang daarvan, anderzijds ook richting de opdrachtgevers in relatie tot de bijdrage, danwel een aanvullende specifieke (project-)overeenkomst.

In het verlengde van de mutaties in- en uitdienst liggen de variabele personeelsmutaties welke onder andere betrekking hebben op reiskosten. Voor dit onderdeel heeft u intern afgesproken dat er geen separate autorisatie benodigd is voor verwerking. Wij hebben bij enkele waarnemingen vastgesteld dat de declaratie nog betrekking had op 2020. Het effect op de exploitatie 2021 is niet dusdanig dat het getrouwe beeld erdoor verstoord zal worden. Echter het beoordelen of de kosten juist zijn is met een dergelijke tussenpozen (tot 6 maanden) een behoorlijke opgave. Op dit willen wij u meegeven het beleid te herijken en de declaraties sneller te laten indienen.

4.5 Inkopen en aanbesteden

Het onderwerp Europees aanbesteden blijft in de accountantscontrole bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en overheidsvennootschappen regelmatig tot afwijkingen of discussies leiden. Soms ook met gevolgen voor de strekking van de controleverklaring op het aspect rechtmatigheid. De materie is en blijft complex en weerbarstig.

Voor aanbesteding van leveringen en diensten is de Europese grens in 2021 € 214.000. Boven deze grens is, behoudens uitzonderingen, een Europese aanbesteding verplicht. De Europese regelgeving kent een classificatie van leveringen en diensten (de zogenaamde CPV-code), waarmee de vergelijkbaarheid van transacties is vastgelegd. Dergelijke vergelijkbare (voorgenomen) transacties dienen te worden samengeteld om de waarde van de opdracht te bepalen die aan de Europese grenzen moet worden getoetst.

Veel financiële systemen hebben momenteel nog geen registratieveld voor wat betreft de CPV-code. Dat is ook bij de RUD aan de orde. In het geval de waarborgen aan de voorkant niet sluitend zijn, moet de controle op het naleven van de Europese aanbestedingsregels worden uitgevoerd op basis van een spend analyse achteraf. Deze analyse wordt intern per jaareinde gemaakt, om die reden hebben we dit onderdeel van de controle nog niet adequaat kunnen uitvoeren en zullen we dit bij de jaarrekeningcontrole ter hand nemen.

Op basis van onze werkzaamheden tijdens de interim-controle hebben wij nog geen signalen van afwijking van deze regelgeving aangetroffen.

4.6 Factuurbehandeling en betalingsverkeer

Wij verwachten dat er in het proces van factuurbehandeling en betaling controlehandelingen zijn opgenomen zodat niet de hele lijn in een hand is (vier-ogenprincipe). Tevens verwachten wij (zichtbare en reproduceerbare) aandacht voor de vaststelling dat de ingekochte goederen zijn geleverd, dan wel de dienst is verricht (prestatielevering).

Met betrekking tot de toetsing op de prestatielevering hebben wij vastgesteld dat u (nog) geen beleid hieromtrent heeft opgesteld. Wel heeft het aspect prestatielevering aandacht gehad bij de interne controle op de lasten zoals die door de organisatie is uitgevoerd.

In de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij hierin geen tekortkomingen geconstateerd.

4.7 Rechten binnen het financiële pakket

Uw organisatie heeft een team financiën van een dusdanige omvang dat bevoegdheden niet in alle gevallen optimaal gescheiden kunnen zijn. Zo hebben we vastgesteld dat binnen het team de rechten voor het aanmaken en wijzigen van de stamgegevens crediteuren, het verwerken van de inkoopfacturen en het voorbereiden van de betalingen gecombineerd voorkomen. Een belangrijke knip die u hierin gemaakt heeft is de autorisatie van de facturen buiten het team te beleggen. Op dit punt willen wij u in overweging geven te bezien of het mogelijk is het 4-ogen principe op een wijziging in de stamgegevens crediteuren toe te passen voordat de wijziging daadwerkelijk geeffectueerd is. Voor de volledigheid merken we op dat onze werkzaamheden niet tot bevindingen hebben geleid.

4.8 Volledigheid van de opbrengstverantwoording

Net als veel overheidsinstellingen heeft ook de RUDD naast reguliere opbrengsten van de deelnemers een categorie “overige opbrengsten”, die meestal incidenteel zijn maar soms ook een meer structureel karakter hebben, zoals bijvoorbeeld de detachering van de medewerkers BRZO. De overige opbrengsten kunnen ook voortvloeien uit een plus op activiteiten binnen het jaarplan als gevolg van een uitbreiding op het desbetreffende onderdeel, danwel als er sprake is van een specifiek projectvraagstuk. We zien dat in de vastleggingen van overige opbrengsten controlehandelingen plaatsvinden die de juistheid en in een aantal gevallen ook de volledigheid waarborgen, essentieel daarbij is wel een juiste en tijdige registratie van de uren, zoals wij al aangaven in hoofdstuk 4.4 van deze managementletter.

4.9 Memorialen en verwerken schattingen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Om die reden zijn memoriaalboekingen, zeker die na jaareinde worden gemaakt, meer dan gemiddeld vatbaar voor afwijkingen. Wij hebben tijdens de interim-controle het proces omtrent de memorialen in opzet en bestaan beoordeeld. Het proces kent geen structureel gedocumenteerde onderbouwing van de posten. De informatie is overigens wel te achterhalen, echter zonder een zichtbare toets voor verwerking waaruit de functiescheiding blijkt. Juist omdat er sprake is van een afwijkende procesgang, is het van belang dat intern voldoende gewaarborgd is dat memoriaalboekingen juist worden doorgevoerd. Hierbij kan juist het vier-ogen principe in de beoordeling en de verwerking de nodige waarborg geven. Overigens hebben wij in onze detailcontroles geen afwijkingen geconstateerd.

Wij adviseren om de memoriaalboekingen adequaat te documenteren en standaard te laten controleren door een tweede persoon voorafgaand aan de verwerking van de memoriaalboeking en deze controle ook zichtbaar te maken.

5. ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN RECHTMATIGHEID EN VERSLAGGEVING

Na lang wachten lijkt er inmiddels sprake van duidelijkheid. De rechtmatigheidsverantwoording zal, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, van kracht worden met ingang van 2022. Dus is het met ingang van 2022 niet meer de accountant die het oordeel uitspreekt over de financiële rechtmatigheid, maar legt het bestuur zelf in de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording af. In de paragraaf Bedrijfsvoering geeft ze daarvoor de onderbouwing. Dat vraagt om een adequate control- en controlestructuur. Voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is het ook van belang dat uw formele kaders actueel zijn. Een actualisatie van uw eigen verordeningen en overige interne regelgeving is hierdoor ook vereist.

De commissie BBV heeft in augustus 2021 de notitie paragraaf bedrijfsvoering uitgebracht, met daarin een aantal verplichte onderdelen waar vanaf 2022 op ingegaan moet worden, onder andere een duiding van de geconstateerde onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording. De notitie bevat ook waardevolle adviezen die al voor 2021 kunnen worden meegenomen, namelijk het ingaan op onderwerpen als inclusiviteit, duurzaamheid en integriteit. Daarbij past het volgens de commissie om in voorkomende gevallen in te gaan op geconstateerde fraude binnen de organisatie. Wij zouden daar graag aan toevoegen dat het eveneens passend zou zijn om in te gaan op wat de organisatie doet om fraude, ondermijning en dergelijke, te voorkomen.

6. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

6.1 IT-beleid, beveiliging en dataveiligheid

DDOS aanvallen, ransomware, gijzelsoftware, regelmatig zijn er publicaties in de pers die het belang van adequate aandacht voor dataveiligheid benadrukken. Daar waar organisaties door de snelle ontwikkelingen en het in hogere mate thuiswerken, dan wel anderszins werken op afstand steeds afhankelijker worden van ongestoorde werking van IT-systemen, worden de “boeven” steeds creatiever in hun pogingen een slaatje te slaan uit die afhankelijkheid.

Dit geldt des te meer voor een organisatie als de RUD waarin het werken met data core business is, en als gevolg daarvan het beheer en gebruiken van gegevens essentieel onderdeel is van de dagelijkse werkzaamheden. Dit is ten opzichte van voorgaand jaar niet veranderd, maar we vinden het zo belangrijk dat we dit herhalen.

In opzet heeft RUD Drenthe geregeld waartoe ze verplicht is, bijvoorbeeld in relatie tot de AVG. Er is een verwerkingenregister, de Functionaris Gegevensbescherming is aangewezen en op de website is, zoals voorgeschreven, een privacyverklaring opgenomen.

De RUD neemt verschillende diensten op grond van een dienstverleningsovereenkomst af van de gemeente Emmen, daarbij inbegrepen diensten inzake onderwerpen als informatiebeveiliging, privacybescherming, back-up & recovery. Daartoe heeft de RUD zelf een informatie- en beveiligingsbeleid geschreven. De onderliggende dienstverleningsovereenkomst is formeel afgelopen ultimo 2020. Dit in combinatie met de voortdurende ontwikkeling op het vlak van IT brengt ons tot het advies om de onderliggende stukken te updaten.

Vanuit onze interim-controle hebben wij geen acute signalen van zaken op het gebied van IT en dataveiligheid die onmiddellijk aandacht behoeven. Maar we herhalen onze kanttekening dat de inherente kwetsbaarheid voor kwaadwillende aanvallen van buitenaf, of fouten van goedwillende mensen in de organisatie, door de toenemende graad van automatisering en regelgeving vraagt dit om blijvende alertheid. Er wordt gewerkt aan een gedragscode ICT als aanvulling op het informatiebeveiligingsbeleid en de gedragscode integriteit.

6.2 Fraude en integriteit

Het voorkomen van fraude en het borgen van de integriteit van het handelen van de organisatie en de medewerkers zijn belangrijke aandachtspunten binnen overheidsorganisaties. Dat geldt zeker voor een organisatie als de RUD die zich bezighoudt met vergunningen en handhaving. Bewustzijn en alertheid, in alle gremia van de organisatie is en blijft daarbij een belangrijke pijler. Vastleggen van beleid, van uitgangspunten en codificatie van gedragsregels zijn belangrijk, maar het gaat er ook om dat het thema blijft leven in de dagelijkse praktijk van medewerkers, management en bestuur.

Zo beschikt de RUD over een gedragscode integriteit en is er in 2019 voor het eerst een frauderisicoanalyse opgesteld. Deze analyse wordt jaarlijks geactualiseerd en recentelijk (in september 2021) behandeld in de auditcommissie. In de analyse zijn zowel gesignaleerde frauderisico's benoemd, als de maatregelen die moeten voorkomen dat het risico manifest wordt.

Met deze maatregelen geeft de RUD op passende wijze invulling aan haar verantwoordelijkheid, waarbij fraude helaas nooit volledig valt te voorkomen, juist vanwege het opzettelijke karakter en de activiteiten van verhulling die meestal met fraude gepaard gaan.

7. AFSLUITING

Wij gaan er van uit u met deze managementletter adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid deze managementletter nader toe te lichten.

De start van de jaarrekeningcontrole van de RUD is voorlopig gepland. Voor zover mogelijk en van toepassing nemen wij dan in ons accountantsverslag naar aanleiding van de controle mee in hoeverre onze adviezen follow-up hebben gekregen.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA